

Spis treści

WPROWADZENIE	13
Obóz i kultura?	13
Motywacje	16
Stan badań. Cele i zakres opracowania	17
Podziękowania	29
MIEJSCE I CZAS WYDARZEŃ – EKSKURS HISTORYCZNY	30
Powstanie obozu koncentracyjnego Buchenwald	30
Obozy koncentracyjne na terenie Turynгии w latach 1936–1939	32
Planowanie budowy	34
Wzgórze Ettersberg	37
Spór o nazwę	39
Miasto Goethego czy miasto führera? W cieniu obozu	41
Weimar przed dojściem Hitlera do władzy	43
W strukturach III Rzeszy	50
„Na górę wejdiesz szybko, ale zejść już nie zejdziesz!”: Buchenwald	52
Buchenwald w latach 1937–1945: organizacja i rozwój	59
Struktura przestrzenna obozu	62
Struktura demograficzna obozu	67
Epilog: Weimar – Buchenwald 1945	68
UCZESTNICY WYDARZEŃ – EKSKURS SPOŁECZNY	76
Nadzorcy. SS-Totenkopfstandarte „Thüringen” w obozie koncentracyjnym Buchenwald w latach 1937–1939	76
Kryteria doboru do SS	77
Oddziały „Trupiej Czaszki”	79
Organizacja komendantury sztabu w obozie koncentracyjnym Buchenwald	80
Życie codzienne SS w Buchenwaldzie w świetle rozkazów komendanta Kocha w latach 1937–1939	84
Komendant	91

Proces	93
Więźniowie obozu koncentracyjnego Buchenwald	96
Społeczeństwo kastowe: kategorie i klasy	99
Rozwój klas i kategorii więźniarskich na przykładzie Buchenwaldu ..	105
Narodowości i nacjonalizmy	110
Kobiety w obozie koncentracyjnym – podobóz HASAG-Leipzig	118
KULTURA ZA DRUTAMI	121
Warunki działalności kulturalnej w KL Buchenwald	122
Czynniki wewnątrzobozowe	124
Czynniki pozaobozowe	134
Formy działalności kulturalnej	138
Rzemiosło artystyczne i sztuki plastyczne	139
Muzyka i pieśni	143
Teatr, estrada, kabaret	158
Czytelnictwo i prasa	180
Kino	185
Oświata	187
Poza kulturą?	193
OBRAZ OBOZU KONCENTRACYJNEGO W ŚWIETLE LIRYKI WIĘZ-	
NIARSKIEJ	211
Literatura obozowa: ustalenia	211
Zakres pojęcia	211
Funkcje literatury obozowej w oczach jej twórców	212
Warunki powstawania	216
Klucze do interpretacji	220
Buchenwald – literacka kreacja świata kacetu	225
Obóz „oficjalny” i nieoficjalny – hymny i ich trawestacje	231
Obraz wroga jako Innego	236
Obrazy więźnia jako häftlinga	254
Obrazy więźniów jako grupy	270
Konstrukcja czasoprzestrzeni obozu jako antyświata	281
Transgresja: wizje utraconego świata	292
PODSUMOWANIE	297
Zanegowanie kultury obozowej	297
Kultura zarekwirowana przez zwycięzców	300
Kultura obozowa jako alibi dla sprawców i kara dla więźniów	301
Kultura obozowa jako strategia przeżycia	303

Kultura obozowa jako element walki politycznej i ruchu oporu więźniów .	304
Kultura obozowa jako walka o godność ludzką	309
Wszechobecność kultury: więzień jako „istota kulturowa”	312
SCHLUSSFOLGERUNGEN	313
ANEKS	345
WYKAZ SKRÓTÓW	481
BIBLIOGRAFIA	483
INDEKS OSÓB	499